Woensdag 25 September 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4919

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; Abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.
Hoofdredacteur Dr. Joh Hartog. Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Red.-adres Conscientiessteeg 27
Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Voortdurende onenigheid over de Italiaanse kolonien

Kleine burgeroorlog in Noord-Hellas

Doodse Stilte als Reactie op Stalins "Interview"

DE GROTE VIER EN DE ITALIAANSE KOLONIËN.

Vier uren voordat de Raad der Ministers van Buitenlandse Zaken bijeen zou komen, deed W. R. Hodgeson van Australië een aanval op de Grote Vier in de Italiaanse Politieke en Territoriale Commissie omdat zij „onderling overeenkwamen", dat de uiteindelijke beschikking over Libye, Eritrea en Italiaans Somaliland gezamenlijk door de Grote Vier zou worden bepaald.

Gladwyn Jebb van Groot Brittannië antwoordde, dat de Raad der Ministers van Buitenlandse Zaken de quaestie der Italiaanse koloniën in de namiddag zou bespreken.

Volgens een Noordamerikaanse woordvoerder zou de Raad om 15 uur GMT bijeenkomen in het kantoor van Bidault om het werk van de conferentie te bespoedigen. De conferentie is reeds bijna twee maanden gaande en nog niet klaar met enig verdrag, hetzij met dat van Italië, Roemenië, Finland, Hongarije of Bulgarije.

Hodgeson zeide, dat de Grote Vier „overeengekomen zijn om geen overeenstemming te bereiken." Hierbij doelde hij op de bepaling van de grote mogendheden dat de Verenigde Naties zouden beschikken over de Italiaanse koloniën indien Frankrijk, Rusland, Engeland en de Verenigde Staten niet tot een beslissing konden komen.

James Dunn van de Verenigde Staten gaf te kennen, dat volgens het Noordamerikaanse standpunt Eritrea, Libye en Somaliland zo spoedig mogelijk onafhankelijk moeten worden. Dunn vroeg aan de Chinese afvaardiging om het amendement in te trekken, waardoor men de Italiaanse koloniën onder voogdijschap der Verenigde Naties wilde plaatsen tot zij de onafhankelijkheid erlangen.

Hij verwees naar het Atlantisch Handvest waarin staat dat „de souvereine rechten en het zelfbestuur zullen worden teruggeschonken aan de landen, die er met geweld van beroofd werden."

Vysjinsky van Rusland verklaarde voor de commissie, dat het geduld geen deugd is waarin de Australische afvaardiging uitmunt. Sinds Evatt terugkeerde naar huis heeft zijn plaatsvervanger Hodgeson de aanval overal en op alles voortgezet.

Hodgeson hield vol, dat men de quaestie der Italiaanse koloniën niet moet verwijzen naar de Raad der Grote Vier of naar de Verenigde Naties, doch dat de vredesconferentie erover dient te beslissen (Parijs, (AP) 24.9).

BULGAARSE GRENS MOET WORDEN GEDEMILITARISEERD.

In commissie-verband werd op de Vredesconferentie gestemd om de Zuidoostelijke grens van Slavisch Europa te demilitariseren. Men aanvaardde een Grieks amendement op het Bulgaars verdrag waardoor de verdedigingswerken aan de grens moeten worden vernijderd.

Met 11 tegen 7 stemde de Militaire Commissie, terwijl 3 landen zich van de stemming onthielden. Slechts Brazilië en de Slavische afvaardigingen waren tegen de demilitarisatie van Bulgarije's grens met Hellas „in gelijke mate" als Italië's grens met Joegoslavië.

China, Ethiopië en Noorwegen onthielden zich van de stemming. Brazilië legde uit, dat het betreurde te moeten stemmen tegen het amendement dat de vorige week de bijeenkomst van de Politieke en Territoriale Commissie uiteen deed gaan. Het legde uit, dat het uitgaat van het beginsel, dat alle landen het recht moet hebben de verdediging van hun eigen grenzen te organiseren. De quaestie van de Bulgaarse grens sproot voort uit Bulgarije's eis, welke door Rusland gesteund werd, dat het een kuststrook bezuiden zijn grens zal mogen naasten. Hierdoor zou Slavisch Europa de eeuwenoude droom van een strategische uitlaat naar de Middellandse Zee in vervulling zien gaan.

De Sovjet-Unie onthield zich zelfs van de stemming over een amendement, dat Joegoslavië op het laatste ogenblik wilde voorstellen om de gedemilitariseerde zone te beperken tot een diepte van vijf kilometer.

Dit amendement werd met 11 tegen 4 afgestemd. Zes landen onthielden zich van de stemming. Een andere Slavische motie werd op het laatste ogenblik ingediend door Tsjechoslowakije om de bijeenkomst te schorsen. Dit voorstel werd verworpen met 12 tegen 8. Een land onthield zich van de stemming (Parijs, (AP) 24.9).

BURGEROORLOG IN HELLAS.

De gevechten die in Noord-Hellas uitbraken lijken op een burgeroorlog. De troepen welke tegen de Helleense legermacht optreden, worden kennelijk van het buitenland uit bewapend, naar men vermoedt uit Joegoslavië of Albanië. Ook in Macedonië wordt hevig gevochten. Linkse benden deden aanvallen op een dorp Pendalophos, maar werden na twee uren door de gendarmes afgeslagen (Athene, (AP) 25.9).

CLAYTON OVER STALINS VERKLARING.

De Noordamerikaanse Onder-Secretaris van Buitenlandse Zaken Will Clayton zeide op een persconferentie, dat Stalins verklaringen over de stand van zaken in de wereld op het ogenblik uiterst interessant zijn en zeer belangrijk. Hij wilde echter geen verder commentaar leveren. Op een vraag met betrekking tot de Noordamerikaans-Russische betrekkingen verklaarde Clayton, dat hij de beschuldigingen, welke voor de Veiligheidsraad gedaan werden als zouden de Noordamerikaanse troepen onrust veroorzaken in China, Brazilië, IJsland en Panamá, niet juist achtte (Washington, (AP) 24.).

STALIN EN DE OORLOGSKANS.

Radio Moskou borduurde voort op Stalins antwoord aan Werth (gisteren), dat er geen kans op oorlog bestaat en zeide dat alleen de Verenigde Staten spreken over een nieuwe oorlog. Zij — aldus de Moskouse radio — willen de indrukwekken dat oorlog niet te vermijden is en dat hij op elk ogenblik kan uitbreken. (Londen, (AP) 25.9).

OOK IN DE OSSERVATORE.

De „Osservatore Romano" publiceerde Stalins verklaring op in het oog vallende wijze op de voorpagina. Er werd geen commentaar op geleverd (Vaticaanstad, (AP) 24.9).

STALINS VERKLARING WORDT GELEZEN.

Elk namiddagblad van Parijs publiceerde Stalins verklaring met grote koppen. Byrnes en Bidault lazen haar aandachtig alvorens een aanvang te maken met de vergadering der Ministers van Buitenlandse Zaken (Parijs, (AP) 24.9).

„BEST SELLER" VAN STALIN.

De radio van Moskou meldde, dat Stalin Karl Marx nog overtroffen heeft als schrijver, wat de verkoop van zijn boeken betreft. Van Stalins boek „Korte Historie van de CPU (Bolsjewieken), dat in October 1938 uitgegeven werd, zijn 31.317.000 exemplaren verkocht in 61 Sovjet-dialecten en 16 vreemde talen (Londen, (AP) 24.9).

UITSPRAAK NEURENBERG.

Te Neurenberg werd bekend gemaakt, dat de uitspraak zal plaats vinden te beginnen op Maandag 30 September des morgens om 10 uur (Neurenberg, (AP) 25.9).

Het plan is de eerste dag een overzicht van de negen maanden arbeid te geven. De tweede dag komt dan de uitspraak tegen 22 personen en zeven organisaties, waarna het vonnis over de personen geveld wordt. Ten aanzien van de organisaties zal alleen worden gezegd, of zij misdadig waren of niet. Of er nog een derde dag nodig is, weet men niet. (Neurenberg, (AP) 25.9).

ZUSTER VAN PAUS PIUS XI OVERLEDEN.

Uit Milaan wordt gemeld, dat aldaar is overleden Mevrouw Camilla Ratti, zusters van Paus Pius XI, die in 1939 stierf. Paus Pius XII zond haar tijdens haar ziekte zijn apostolische zegen.

COMMUNISTISCHE PLANNEN IN KOREA.

Een geconfisqueerd document van de Koreaanse communistische partij liet zien dat de Koreaanse communisten plannen beraamden om de Noordamerikaanse bezettingsstrijdkrachten uit Zuidelijk Korea te verdrijven en tegelijkertijd het Rode Leger, dat de Noordelijke helft van het land bezet houdt, te verwelkomen.

De Noordamerikaanse militaire autoriteiten zeiden, dat het document verschillende voorgenomen „worstelingen" en „betogingen" aan het licht bracht. Deze zouden de intocht van het Rode Leger moeten bespoedigen.

Het document werd gevonden op 6 September, dezelfde dag dat drie linkse nieuwsbladen werden verboden wegens het in gevaar brengen van de veiligheid der Noordamerikaanse legerstrijdkrachten (Seoul, (AP) 24.9).

PLASTIEKFABRIEK TE DEVENTER.

Te Deventer is opgericht de N.V. Kunststoffenfabriek „Plastico", welke onderneming zich zal bezighouden met de vervaardiging van artikelen met behulp van kunststoffen („plastics"). Tot de oprichters behoren de N.V. Rubberfabriek Vredestein te Loosduinen, de Erven Ankersmit C. V. te Deventer en de heer A. Y. Bauling, eveneens te Deventer.

Gehoopt wordt binnen enkele maanden in een proeffabriek te Deventer met de fabricage te beginnen.

LITTERAIR CONTACT.

Clive Turnbull schrijft in een artikel, New Culture in Australia in The Spectator o.a. over het nauwe contact tussen de Amerikaanse en Australische letterkunde. De nieuwste aflevering van Poetry: The Australian International Quarterly of Verse, bevat gedichten van vijf Amerikanen.

Boeken van Noordamerikaanse schrijvers verschijnen vaak eerder in Austrlië dan in Amerika zelf. Twee bekende Amerikaanse dichters, Karl Shapiro en Harry Roskolenk, publiceerden onlangs nieuw werk in Australië. Australische schrijvers werken ook vaak mee aan Amerikaanse letterkundige tijdschriften.

Sjahrir gaat in Malang met Soekarno spreken

BMP - Arbeiders te Palembang willen nog niet werken

Aanvulling van de Nederlandse strijdkrachten op Deli, Lombok

BESPREKINGEN OVER DE EVACUATIE.

Het Engelse Consulaat te Batavia maakte bekend, dat Michael Wright, de waarnemende Engelse speciale commissaris voor Zuidoost Azië, op het ogenblik in Batavia vertoeft en besprekingen voert met Consul Generaal Gilbert Mackereth en Luitenant Generaal Eric C. Mansergh, den geallieerden opperbevelhebber in Nederlands Indië, „over zaken van gangbare interesse met inbegrip van sommige aspecten van de wapenstilstand onderhandelingen en de evacuatie van de Geallieerde geïnterneerden uit de binnenlanden."

Het is ook mogelijk dat het Indische rijstprobleem besproken zal worden en Wright zal een enige dagen in Batavia blijven om inlichtingen te verzamelen. Voorafgaande onderhandelingen tussen de Geallieerde en Indonesische Republikeinse autoriteiten, tot doel hebbende het sluiten van een wapenstilstand in de geallieerde en Indonesische militaire activiteiten in Java en Sumatra, zijn al meer dan een week gaande.

De hervatting van de evacuatie van de geïnterneerden, die oorspronkelijk vastgesteld was voor 13 September na de geallieerde onderhandelingen met de TRI-officieren in Cheribon is wederom uitgesteld.

In een brief aan den Republikeinse „Minister-President" Soetan Sjahrir, die de 17de September bekend werd gemaakt, verklaarde Luitenant Generaal Mansergh dat de Cheribon-overeenkomst onderworpen was aan bekrachtiging en dat de TRI-officieren geweigerd hebben aan zijn voorstel te voldoen om de treinen der geëvacueerden, onder bewaking van de TRI over te dragen aan de geallieerde bewakers te Bekasi, ongeveer 16 kilometer ten Oosten van Batavia, vanwaar de evacuees per geallieerd motortransport naar Batavia gebracht konden worden. Hij spoorde Sjahrir aan om zijn invloed te gebruiken om het voorstel van de TRI te laten aannemen.

Het Informatie Bureau van de Nederlands Indische Regering verklaarde dat de basis voor het aandringen van de TRI op het vergezellen van de evacuatietreinen tot in Batavia niet geheel duidelijk was.

„Wij begrijpen niet waarom de Republiek, die verantwoordelijk is voor de evacuatie van de geïnterneerden, voortdurend nieuwe excuses bedenkt om deze gijzelaars te behouden." „Waarom de TRI deze treinen tot in Batavia wil vergezellen is ons ook niet duidelijk. Vooral omdat de Republikeinen zo graag spreken over een „verdedigings-oorlog op „Leven en Dood", en van „actie tegen den vijand" en de „gevechtslinie". Onder dergelijke omstandigheden, behoort men zich aan de gebruiken te houden in welk geval, hoewel het eigenlijk niet nodig is dit uit te duiden, het niet de gewoonte is om soldaten-treinen in het „vijandelijk gebied" te vergezellen. „De evacuatie van de geïnterneerden is een quaestie van fatsoen, nationaal en internationaal en de republiek zal beoordeeld worden door de maatregelen die zij in deze zaak neemt." (Batavia, Aneta).

SJAHRIR IN DJOKJAKARTA.

Sjahrir is Maandag te Djokjakarta gearriveerd om de formatie van het nieuwe cabinet te bespreken met Mohammed Hatta. Men verwacht dat Sjahrir daarna naar Malang zal gaan om een bespreking met Soekarno te voeren. (Batavia, Aneta, 23.9).

EVACUATIE WORDT HERVAT.

Welingelichte kringen verklaarden Maandag dat de evacuatie van de geïnterneerden een Donderdag hervat zal worden. Men gelooft dat door de hervatting van de evacuatie een van de belangrijkste stappen, die nodig zijn voor de hervatting van de Nederlands-Indische onderhandelingen, genomen is.

Lord Killearn, die officieel uitgenodigd is door de Nederlanders en de Indonesiërs „om zijn goede diensten te verlenen", zal de eerste bijeenkomst voorzitten. (Batavia, Aneta, 23.9).

het nieuws van vandaag

Twee bijeenkomsten lopen ten einde. Volgende week zal er na negen maanden een einde komen aan de processen te Neurenberg, die meer ingesteld waren op de publiciteit dan op het recht. Enkele weken later komt er een einde aan de Conferentie van Parijs — die officieel zó en niet Vredesconferentie genoemd moet heten — en die meer succes had op het gebied der publiciteit dan op dat van de agenda, waarvoor ze samentrad.

Reeds bij voorbaat is aangekondigd, dat de veroordeelden zullen mogen kiezen tussen galg of onthoofding. Vandaag komt het bericht, dat men Maandag eerst nog eens een overzicht van alle negen maanden gaat geven en de volgende dag met de uitspraak komt. Het is goed dat er een einde aan deze vertoning komt, die met rechtspraak niets te maken had en alleen nut heeft gehad als middel om historisch materiaal over het nazisme te verzamelen, hoewel de integriteit hiervan op vele punten ook wel zoek zal zijn. Op zichzelf is het juist geweest de opperboeven niet terstond af te maken, maar door ze langzaam te verhoren, vele dingen te horen te krijgen. Ook was het juist openbaarheid te betrachten. Maar met de hele circus-kraam van camera's, soundmixers en floodlight in de zaal, zo schreef Han Jonkers een tijd geleden in de Nieuwe Eeuw, ontkomt men niet aan de indruk, dat de betekenis van dit gerecht meer gezocht wordt in de publiciteitswaarde dan in de geestelijke zone.

Als poging iets nieuws in de rechtspraak te brengen is Neurenberg al een mislukking gebleken.

De tweede samenkomst, die ten einde spoedt is de Parijse Conferentie. Ook die beproefde iets nieuws, nl. vrede stichten door een soort parlementaire vredesconferentie bijeen te roepen. Wij bedoelen dit: tot nu toe is er geen enkele vredesconferentie gehouden waarbij het publiek toegang heeft en op de tribune de debatten beluisterd en door handgeklap — onderbroken door de voorzittershamer — instemming of afkeuring te kennen geeft. We geloven niet dat dit de manier is om vrede te stichten. Zij is even ongelukkig als de vorige, toen overwinnaars onderling de vrede uitdachten, hetgeen al meteen reactie van de onderworpene inpliceerde. De resultaten van Parijs zijn tot nu toe niet te meten, daar dergelijke zaken van dichtbij bezien steeds ongelukkiger er uit zien, dat van een afstand bezien. Misschien dat de bijeenkomst van de Veiligheidsraad in New York volgende maand, die afstand zal scheppen.

Pijnlijk voor de tijd der „vrijheid" is wel het uitblijven van enige reactie der grote heren op de beweringen van Stalin, dien men in stilte schijnt te vrezen.

Uit de Heilstaat

De Sovjet-verhoudingen zijn een Parasiet op de arbeidende bevolking

Uit Christofoor:

In het algemeen gevoelen wij ons niet geroepen om mede te doen aan het houden van lange vertogen over de nadelen van het Communisme en de slechte toestanden in de Sovjet-Unie. Immers, vooral wat dit laatste betreft: wat weten we er eigenlijk van? En wie niet tot oordelen bevoegd is, komt gauw tot onvruchtbaar schelden. Wij achten het van groter belang, door critische beschouwingen een positief en gefundeerd oordeel te geven.

Doch om te weten of dat wat wij zelf willen, een socialistische politiek met eerbiediging van de waardigheid der menselijke persoon, inderdaad beter is dan andere stelsels, kan het een enkele maal wel eens zijn nut hebben de resultaten van bv. het communisme in de Sovjet-Unie onder de loupe te nemen.

In het blad van de communistenbond „Spartacus" (de tegenstanders van het „verburgerlijkte" communisme in Rusland) lazen wij enige cijfers over de verschillen in inkomen, die volgens dit blad — en dit orgaan zal het dan toch wel weten! — „in geen enkel van de industriële landen der wereld zo groot zijn."

Het verschil in soldij.

„Spartacus" schrijft dan verder: „Wat het Russische Rode Leger op dit gebied praesteert, is typerend voor de gehele Russische maatschappij. Vergelijken wij de salarissen in het Noordamerikaanse en Russische leger:

Rusland: soldaat 100 Roebel, luitenant 1000 R., kolonel 24.000 R. per maand.

Noord-Amerika: soldaat £ 50, luitenant £ 150, kolonel £ 333 per maand.

Dat betekent, dat een Noordamerikaanse kolonel 6½ maal zoveel aan inkomen geniet als een soldaat, maar een Russische kolonel 240 maal zoveel."

(We zouden als kanttekening kunnen opmerken, dat een Russisch hooggeplaatst militair ook sneller „valt" dan een in andere landen. Zijn wij goed ingelicht, dan is maarschalk Zhukof, de overwinnaar van Berlijn thans garnizoens-commandant in Odessa! — Red.)

„Reeds meermalen hebben we gewezen op de fabelachtige salarissen, die directeuren en ingenieurs wegslepen, afgezien van de villa's en landhuizen, die ze ter beschikking hebben. Deze enorme inkomens zijn echter meteen prachtige middelen, om een volkomen bedriegelijk beeld van de levensverhoudingen van de grote massa's voor te toveren. Als men namelijk aan de fabriek het gemiddelde loon van alle arbeiders berekent, worden daarbij ook de grote inkomens van de directeuren en bedrijfsleiders opgeteld.

Een Directeurenfonds.

Zoals bekend, vormen de salarissen echter niet de enige bron van inkomsten voor het hogere personeel. De directeuren zien hun salaris met 100% stijgen, wanneer ze de productie 5% boven het plan weten op te voeren en het verdrievoudigen, als de productie 10% tot 15% boven het plan uitkomt. Daarnaast zijn echter ook nog andere liefhebbers, die van een verhoogde productie willen genieten. Zodoende werd bij decreet van 19 April 1936 overgegaan tot het inrichten van directeurenfondsen aan de bedrijven. In dat fonds komt ten eerste 4% van de winst, die volgens het plan gemaakt moet worden. Verder komt daarin 50% van de winst, die boven het plan uitgaat. Het Russische blad „Za Industrializatsiu" van 29 April 1937 geeft de volgende verdeling van het directeurenfonds voor een bedrijf te Charkow. Er viel te verdelen 60.000 Roebel. Dit werd als volgt verdeeld:

22.000 Roebel voor den directeur.
10.000 Roebel voor den partijsecretaris.
8.000 R. v. het hoofd v.d. afdeling productie.
4.000 R. voor den voorzitter van de vakvereniging.
6.000 R. voor het hoofd van de administratie.
9.000 R. voor den bedrijfsleider.
5.000 R. te verdelen over verschillende chefs.

Hieruit blijkt, dat de partij- en volksverenigingsbeambten direct bij het opvoeren van de winst geïnteresseerd zijn. Met de eigenlijke productie hebben ze natuurlijk niets te maken. Het partij- en vakverenigingsleven heeft zich hier tot directe parasiet op het lichaam van de arbeidende bevolking ontwikkeld."

Het zijn krasse bewoordingen, die wij hier lezen. Doch men doet goed, hierbij te bedenken, dat zij komen uit de mond van hen, die al ageren zij regelmatig tegen „De Waarheid", toch — wanneer het er opnkomt —, bij de verkiezingen het advies geven op de CPN. te stemmen.

TOEKOMSTIGE TINPRODUCTIE.

F. J. Houwert, de directeur van de Billiton Tin Maatschappij, heeft Zaterdag verklaard dat de toekomstige jaarlijkse tinproductie van Nederlands Indië 12.000 metrieke ton zal bedragen ter waarde van 48 millioen gulden. (Rotterdam, Aneta, 23.9).

AANVULLING.

Zaterdag werd vastgesteld dat de Nederlands-Indische strijdkrachten die op Deli en Lombok gestationeerd zijn, aanzienlijk aangevuld zullen worden. (Batavia, Aneta, 23.9).

WILLEN NOG NIET WERKEN.

Maandag werd bekendgemaakt dat de Indonesische arbeiders geweigerd hebben om het werk in de Pladjoe Soengaigerong raffinaderijen te Palembang de 1ste October te hervatten, zoals vastgesteld was bij een overeenkomst die 16 September bereikt werd.

Deze raffinaderijen worden bewerkt door de Bataafse Petroleum Maatschappij en de Nederlandse Koloniale Petroleum Maatschappij. Men beweert dat deze weigering gebaseerd is op een gebelgdheid over „onjuiste" Amerikaanse radio-verslagen die verklaren dat deze overeenkomst de samenwerking van de Olie-Maatschappijen en de Indonesische autoriteiten over de exploitatie van alle olie-velden en raffinaderijen in Sumatra bevat, terwijl deze overeenkomst eigenlijk alleen maar geldt voor de reparaties van 2 raffinaderijen. (Batavia, Aneta, 24.9).

Woningnood in Nederland duurt nog wel 10 jaar

Deviezen en Ambtelijke paperassen een vertragingsfactor bij de herbouw

Voor bijna een kwart milliard is nodig uit het buitenland

Mr. Dr. A. Schrijvers schrijft in de Linie het volgende artikel over de woningnood in Europees Nederland:

In 1939 had Europees Nederland ongeveer 2.000.000 gezinnen, terwijl het aantal woningen ongeveer 2.200.000 beliep. De vraag naar woningen kon dus geacht worden gedekt te zijn door het aanbod. Wel waren er nog wensen en tekortkomingen, speciaal voor het platteland en voor het minder draagkrachtig deel van de bevolking, doch in vergelijking met de volgende woorden: „Zeer volkshuisvesting er zijn.

Men kan de situatie typeren met de volgende woorden: „Zeer tevreden doch niet voldaan." Deze situatie is door de vijf oorlogsjaren in eens totaal veranderd.

In deze jaren heeft de bouw van huizen practisch geheel stop gestaan, — de bouw in de jaren 1940—1945 is te stellen op rond 50.000 woningen —, daarbij komt de schade geleden door oorlogshandelingen en het uitstel van onderhoud, reparaties e.d. Het woningtekort per 1 Januari 1946 is te stellen op rond 200.000 terwijl elk jaar nog een aantal huizen van tenminste 30.000 tot 40.000 gebouwd moet worden in verband met de toeneming der bevolking.

Vergelijkt men hiermede de aanbouw in de vooroorlogse jaren die gemiddeld bedroeg 35 — 40.000 woningen per jaar — het hoogste aantal, ruim 47.000, werd bereikt in 1934 — dan is het met een oogopslag duidelijk voor welk een gigantische taak de bestuursorganen staan, die leiding hebben te geven aan het herstel van de Nederlandse volkshuisvesting en bouwnijverheid, die het program heeft uit te voeren. Slechts met alle krachten en dan nog eerst na 10 à 15 jaar zal de volkshuisvesting weer aan redelijke eisen voldoen.

Ook worstelt men nog steeds met een tekort aan bouwmaterialen. Onze industrie is nog niet voor 100% in bedrijf, terwijl daarnaast volgens Bouwplan 1946 uit het buitenland geïmporteerd moet worden voor rond ƒ 243.000.000, waarbij het vanzelfsprekend zeer de vraag is of wij voor dit bedrag de door ons benodigde materialen, zoals hout e.d., zullen kunnen verkrijgen.

Ook de financiering van het herbouwplan geeft de nodige moeilijkheden. Deze financiering moet ingepast blijven in het algemeen financieel-economisch beleid, waarvan de hoofdtoon is zoveel mogelijk financieren uit besparingen en belastingen en zo weinig mogelijk door geld-creatie, een en ander ter voorkoming van een inflatie, die de herbouw nog meer zou tegenhouden, dan het reeds sterk gestegen kostenpeil op heden reeds doet.

De bouwkosten worden op het ogenblik geraamd op ruim 2½ maal die van 1939.

Dat met dit kostenpeil gepaard aan een bevriezing van het huurpeil geen rendabele woningbouw mogelijk is, is begrijpelijk zodat de financiering van een betrekkelijk gering aantal woningen, reeds een belangrijke Overheidsbijdrage eist.

Ook moet er rekening gehouden worden met het feit, dat niet alleen woningen gebouwd moeten worden, doch ook industrieën, boerderijen en andere bedrijfsgebouwen, alsmede nog velerlei andere soorten bouwwerken uitgevoerd moeten worden.

Het totale bouwvolume is dan ook in het Bouwplan 1946 als volgt verdeeld.

25% woningbouw,
35% industrie, boerderijen en overige bedrijfsgebouwen
20% overige bouwwerken.

De kosten van dit bouwproject zijn geraamd op ƒ 790.020.000.— waarvan voor herbouw (nieuwe bouw) ƒ 270.020.000, herstel zware schade ƒ 135.000.000 en herstel lichte schade ƒ 95.000.000. Voor woningen is in deze bedragen volgens het Centraal Plan Bureau opgenomen rond ƒ 125.000.000; voor boerderijen ƒ 57.000.000. Wat tot op heden verricht is, is natuurlijk nog een druppel op een gloeiende plaat. Wij zitten nog in de aanloopperiode. Toch kan men niet ontevreden zijn. Met de gebrekkige middelen en zeer beperkte hulpbronnen zijn er volgens officiële mededelingen in het afgelopen jaar 5000 noodwoningen en 4500 noodboerderijen geconstrueerd, terwijl ongeveer 350.000 licht beschadigde woningen, hetzij blijvend hetzij tijdelijk voor bewoning geschikt zijn gemaakt.

Daarnaast zal de geprojecteerde bouw van 10.000 nieuwe woningen voor het jaar 1946 als de voortekenen niet bedriegen bereikt worden. Of nog niet meer gepresteerd zou kunnen worden, is voor een niet-volkomen insider moeilijk te beoordelen.

Toch zijn er wel enkele punten waar vertragingsfactoren zijn aan te wijzen, door wegneming waarvan het herstel waarschijnlijk nog sneller zou kunnen geschieden. Wij denken hierbij op de eerste plaats aan de langdurige behandeling van nieuwe bouwplannen in diverse gemeenten, waardoor vele oorlogsslachtoffers nog steeds niet weten of zij op dezelfde plaats zullen kunnen herbouwen of dat zij elders een stuk grond aangewezen zullen krijgen.

Ook de paperassen — rompslomp en het langdurig uitblijven van goedkeuring der ontworpen bouwprojecten e.d. vertraagt de heropbouw. Daarbij komt dat de financierings-ontwerpen voor een leek ingewikkeld zijn, met de onzekerheid welk deel der renteloze credieten straks door hem overgenomen zullen moeten worden tegen rente.

Laten wij hopen, dat de leidinggevende instanties tenvolle zullen inzien welk groot goed bij het snelle herstel der volkshuisvesting op het spel staat, alle aandacht schenken aan deze mogelijke vertragings-elementen en er ervoor zorg dragen, dat het herstel niet vertraagd wordt door het toekennen van prioriteit aan andere bouwwerken.

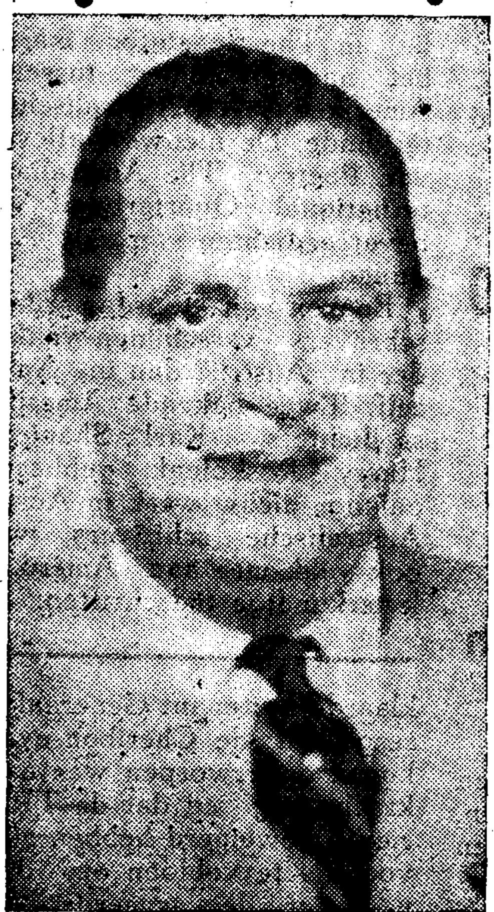
Immers niet alleen werken gezonde woontoestanden mede aan een opvoering van de arbeidsproductiviteit die onmisbaar is voor een herstel van onze stoffelijke welvaart maar zeer speciaal wordt hierdoor bevorderd het zedelijk-cultureel peil van onze bevolking, het eerst nodige na vijf à zes jaren verwildering.

De Heer en Mevrouw
W. Kiel - den Rooyen
geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun zoon
RONALD HERMAN
St. Elisabeth's Gasthuis, Curaçao 23 Sept. 1946.

CURAÇAO

TOERISME EN DE WESTINDISCHE PERS.

Door Gouverneur Dr. P. A. Kasteel is aangewezen om de Curaçaose en Surinaamse pers te vertegenwoordigen op het Toeristisch Congres dat volgende week te New York geopend wordt: de heer Isaac Bloch, redacteur van de Boletin Comercial-Handelsblad.

TOERIST BLOCH
Kasteels goede keuze.

Dit congres is een onderdeel van de Caraibische Commissie (de voormalige Engels-Noord-amerikaanse commissie) en zal in het St. George's Hotel te Brooklyn, New York, worden gehouden om het toerisme van de 600.000 vacantiegangers die jaarlijks naar het Caraibisch gebied trekken te bespreken. Het is wel duidelijk, dat Curaçao en ook Suriname daar in zeer sterke mate bij zijn geïnteresseerd. Namens Curaçao is als afgevaardigde aanwezig de heer Henry Kiës. Namens Suriname is ook iemand aanwezig, wiens naam ons evenwel nog niet bekend is. De heer Van der Walle zou aanvankelijk de Westindische pers van verslagen hebben voorzien, maar door zijn vertrek uit Suriname is dit onmogelijk geworden. Door welwillende medewerking van Gouverneur Kasteel kon op korte termijn toch nog iemand derwaarts gezonden worden.

Is. Bloch, de goede keuze, zal Vrijdag aanstaande, vergezeld van Mevrouw Xenia Bloch-de Lima, per vliegtuig naar Miami reizen en vandaar de reis per trein naar New York voortzetten. Maandag begint het congres. Onze lezers zullen ongetwijfeld met spanning Collega Blochs verslagen over het congres tegemoet zien.

NAAR NEDERLAND.

Met het KLM-vliegtuig van 29 September 1946 vertrekken de volgende passagiers naar Amsterdam:

Paulus Aloysius Maria Waque, Maria Johanna Jacoba Waque, Paulus Anthonius Maria Waque, Alida Maria Agnes Waque, Hendrik van der Hoeven, Marinus Johannes Verhaart, Adriaan de Lange, Johannes Roorda, Philippus Johannes van Duuren, Trijntje van Duuren—Laan, Gerardus Pieter Telle, Agine Telle, Hilda Maria Gorgel—Look, Truus Maria Elisabeth Gorgel, Arie Willem Gorgel, Herman Willem Dijkhoffz, Anna Elfriede Dijkhoffz—Möllmann, Alexander Broese Dijkhoffz, Johan Hendrik Dijkhoffz, Herman Paul Dijkhoffz, Egbert Wiering Veldman, Antje Affiene Veldman—Toren, Frederick Johan Rudolf Veldman, Arthur Eduard Robert Veldman, Johannes Hendrikus Theodorius Veldman, Dorothea Eleonore Helene Veldman.

SCHEEPSBERICHTEN.

24 September.
Samvannah van Cristobal: Cottica naar La Guayra.

25 September.
Pericles naar Barranquilla: Evelyn naar Aruba: Samvannah naar Londen.

DE AANKOMST DER ATHLETEN.

Het Bestuur van de C.A.B. verzoekt ons bekend te maken, dat volgens nader ontvangen inlichtingen, het ss. „Aldebaran", met welk schip de Curaçaose athleten uit Nederland terugkeren, instede van 26 September 1946, zoals eerst werd vermeld, niet vóór 28 September 1946 te Willemstad zal arriveren.

De definitieve datum en uur van aankomst zullen tijdig via de plaatselijke pers en radio bekend worden gesteld.

Van den Heer Faay, leider van de groep, werd telegrafisch bericht ontvangen, dat men Dinsdag 24 September te Trinidad arriveerde en allen het uitstekend maken.

ONDERSCHEIDING.

Dezer dagen werd hier bericht ontvangen, dat het Hare Majesteit de Koningin heeft behaagd, Moeder Cherubine (in de wereld Mejuffrouw J. Kooyman) de Algemene Overste van de Congregatie der Zusters Franciscanessen Poenitenten Recollectinen, Moederhuis Haagdijk, Breda, te onderscheiden met het Officierskruis in de Orde van Oranje Nassau.

Genoemde Congregatie voorziet Curaçao van Zusters voor het St. Elisabethsgasthuis en de Gouvernements Krankzinnigen- en Melaatsengestichten „Rustoord Groot Kwartier" en „Zaquito".

Uit de algemeen gunstige opinie, welke hier omtrent deze Zusters is gevestigd, moge blijken, hoezeer deze onderscheiding is verdiend.

En de Congregatie zelf zal deze onderscheiding van Hare Majesteit de Koningin, op voordracht van de Nederlandse Regering wel heel biezonder waarderen, vooral na de recente, voor de Zusters zeer pijnlijke uitlatingen in de Staten van Curaçao.

Aan de Algemene Overste en in het biezonder aan de Zusters van de Congregatie alhier onze hartelijke gelukwensen.

KATHOLIEKE SOCIALE WEEK.

Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Riccardo Pittini, Aartsbisschop van Santo Domingo en Primaat van West-Indië, heeft in een hierbrief brief medegedeeld, dat begin Februari van het volgend jaar in Santo Domingo een Katholieke Sociale Week gehouden zal worden, waarbij vooral het thema „Eigendom" besproken zal worden.

FIRMA MARTIJN OPENT FILIAAL IN CANADA.

De firma E. & G. Marijn heeft in het begin van deze maand te Montreal, Canada een filiaal geopend onder de naam: E. & G. Martijn (Canada) Limited, met het doel de in- en uitvoerhandel te bevorderen en op te treden als expediteurs. Tot nadere bekendmaking zal het adres van dit filiaal zijn: 653 Grosvenor Avenue, Montreal, Canada. Wij wensen de firma Martijn succes met deze uitbreiding van zaken.

IR. GROOTE TERUG.

Gisteren is Ir. Joannes F. Groote, Directeur van Openbare Werken, vergezeld van zijn echtgenote en de beide kinderen, met het KLM-vliegtuig op Curaçao teruggekeerd. De heer Groote vertoefde enkele maanden met zijn gezin met verlof in Nederland.

DEMOBILISATIE VAN SCHUTTERS.

De Algemeen Militair Commandant bericht ons het vogende:

Na verkregen toestemming van Zijne Excellentie den Gouverneur zal op 1 October aanstaande de jaarklasse 1924, met uitzondering van het kader, naar huis worden gezonden, terwijl voorts op die datum, voor zover maar enigszins misbaar, het nog onvrijwillig dienend kader van reeds gedemobiliseerde jaarklassen, groot verlof zal worden verleend.

Voor zover thans te bezien, ligt het voorts in de bedoeling de jaarklassen '25 en '26 op 1 Januari 1947 of zo spoedig mogelijk na die datum te demobiliseren. Deze datum zal nader worden bekend gemaakt.

DETACHEMENT MARINE-RECRUTEN VERTROKKEN.

Per ss. „Boskoop" van de KNSM vertrok Zondag 22 September jl. een marine-detachement naar Nederland, bestaande uit 28 in West Indië (Suriname en Curaçao) nieuw aangeworven marine-personeel.

De recruten, die enige weken op de marine-basis vertoefden, zullen na aankomst in Nederland in het nieuwe marine-opleidingscentrum te Loosdrecht in opleiding worden genomen.

Daags vóór het vertrek van Curaçao werd het detachement door den Algemeen Militair Commandant, Kapitein Luitenant ter Zee Henri J. Suermondt, geïnspecteerd en werd een kort woord ten afscheid gesproken.

Als detachement-commandant voor de reis naar Nederland werd aangewezen de oppermachinist L. Siegers.

MAALSLUITING.

Daar er enige vliegtuigen van de dienst Amsterdam — Curaçao verschoven zijn, verzoekt de Post ons mede te delen, dat dit geen gevolgen heeft voor de maalsluitingen. Dus de malen voor de luchtpost naar Amsterdam wordt gesloten: vanmiddag 15 uur, Zondag 9.30 uur en Woensdag 2 October 15 uur.

Gisteravond is er geen vliegtuig aangekomen.

VERKEERSONGEVALLEN

Ter hoogte van Gaito vond een aanrijding plaats tussen vier militaire vrachtwagens. Bedoelde motorrijtuigen reden achter elkaar voort. De voorste vrachtwagen moest stoppen waarna truck no. 2 tegen de achterzijde van de voorste vrachtwagen botste, vervolgens botste vrachtwagen no. 4 tegen de achterzijde van vrachtwagen no. 3. Materiële schade vrij groot.

Volgens verklaringen der betrokken bestuurders zouden de remmen niet goed hebben gewerkt

Op het CPIM-terrein vond een aanrijding plaats tussen een „dumptruck" en motorrijwiel, tengevolge waarvan de motorrijder zijn rechterbeen brak. Het ongeval is vermoedelijk te wijten aan onoplettendheid van den bestuurder van het motorrijwiel.

Op de hoek Kerkstraat-Middenstraat vond een aanrijding plaats tussen een vuilnisvrachtwagen en een personenauto, waardoor beide motorrijtuigen werden beschadigd. Oorzaak: De bestuurder van de personenauto verleende aan de vuilnisvrachtwagen geen voorrang, terwijl de vuilnisvrachtwagen achteruit reed zonder dat de bestuurder voldoende op het verkeer lette.

Op de Handelskade vond een aanrijding plaats tussen een autobus en een personenauto. De bestuurder van de personenauto lette bij het achteruitrijden niet op het verkeer dat hem links voorbijreed.

Op de De Ruyterkade vond een aanrijding plaats tussen een H-auto en personenauto, waarbij beide auto's werden beschadigd. Oorzaak: de bestuurder van de personenauto passeerde de H-auto te dicht.

Vond een aanrijding plaats tussen twee wielrijders. De Portugees maakte naar links een kleine bocht en kwam daardoor in aanrijding met den anderen wielrijder.

Op het Brionplein vond een aanrijding plaats tussen een vrachtwagen en een motorrijwiel Oorzaak: De motorrijder die te dicht achter de vrachtwagen reed, kon niet tijdig tot stilstand komen, toen de vrachtwagen moest stoppen.

In de Bredestraat (O.) vond een aanrijding plaats tussen een K.L.M.-bus en een personenauto, waardoor beide motorrijtuigen schade opliepen. Oorzaak: De bus reed op terwijl de personenauto juist passeerde.

Hollands glorie herstelt zich

De Moerdijkbruggen weer in gebruik.

door

F. JOS DE FRAITURE,

Nijmegen.

Langzaam maar zeker gaat Hollands glorie zich herstellen. Werken waarop Nederland terecht trots was en waarom wij in de wereld beroemd waren, zijn door den vijand met een zekere wellust vernield, zoals daar b.z. zijn de Moerdijkbruggen — de langste van Europa — en de havenwerken van Rotterdam.

Nadat reeds enige tijd geleden de gewone verkeersbrug over de Moerdijk in gebruik was genomen, waarbij maar even een paar bogen van de spoorbrug „geleend" werden en op respectievelijk 20 Juli en 2 Augustus weer „teruggeeven" toen de betreffende delen voor de verkeersbrug gereed waren gekomen — een karwei waarbij het verkeer over de autobrug slechts tien uur gestremd is geweest! — is, zoals u, waarde lezers, uit de berichten reeds vernomen zult hebben, op 26 Augustus ook de spoorbrug over de Moerdijk weer in gebruik genomen.

Slecht weer had de opening enkele weken vertraagd, want wanneer de regen de dwarsliggers spiegelglad heeft gemaakt en de storm een dodenmars door de bogen fluit, is het met de wetenschap, dat men twaalf meter lucht en dan nog eens twaalf meter water onder zich heeft, geen gemakkelijk werken. Het herstellingswerk heeft ruim een jaar gekost en dat is te begrijpen als men weet, dat zes van de veertien overspanningen in het water lagen en onherstelbaar vernield waren, benevens twee pijlers en het Noordelijk landhoofd, terwijl ook het Zuidelijk landhoofd ernstig werd beschadigd. De grote moeilijkheden om aan het passende materiaal te komen, zijn oorzaak, dat de brug een totaal ander aanzien heeft gekregen, zodat de vergelijking met een „lappendeken", die de Regeringsvoorlichtingsdienst in zijn blad „Commentaar" gebruikt, niet misplaatst is. Op de eerste plaats is de brug korter geworden; de lengte is van 1469 meter teruggebracht op 1050 meter, doordat in plaats van de vier Noordelijke overspanningen nu een zware aarden dam is aangelegd; de spoorbrug is hiermede even lang geworden als de verkeersbrug. De „lappendeken" — een vergelijking trouwens, die ook voor de verkeersbrug geldt, waar eveneens nog stukken in zitten, die er niet in thuis horen, maar dat komt in de loop der tijden wel terecht — is thans als volgt samengesteld: gerekend van de Noordzijde af ziet men achtereenvolgens een Engels brugje van 30 meter lengte, de zg. E.S.T.B.-brug; een Callender-Hamiltonbrug van 54 meter (een semipermanente brug, zoals die door de Geallieerden voor de veldtocht in Europa werden gebruikt); een deel van de oude Waterloo-brug uit Londen, 45 meter lang, gemonteerd te Dordrecht; dan een gerepareerde normale overspanning; twee Callender Hamiltonbruggen van elk 50.40 meter en daarna zeven herstelde oude overspanningen.

Welgeteld zijn dus acht van de oude overspanningen, gerepareerd (want er was niet één overspanning, die geheel onbeschadigd was gebleven) in de opgeknapte brug gebruikt.

Vraag niet wat al berekening er nodig is geweest om deze „lappendeken" gereed te krijgen! Maar nu de brug is opengesteld, heeft het treinverkeer Noord-Zuid, dat tot nu toe geheel over Nijmegen geleid moest worden, er uren voordeel bij.

En meteen — de Hollandse aard verloochent zich nooit — maakt men na deze prachtprestatie van onze bruggenbouwers alweer plannen voor het aanleggen van dubbel spoor en electrificatie der lijn!

Nederlandse groenten - uitvoer naar Duitsland, Tsjechoslowakije

Lieftinck in Washington om Wereld - Bankfones tot Europa's heropbouw te bespreken

KLM maakt een derde proefvlucht naar Buenos Aires

HET INCIDENT IN AMSTERDAM.

Een soldaat werd Zaterdagavond dodelijk gewond toen de Nederlandse militaire en burger politie het vuur opende op de massa die een betoging hield tegen het vertrek van het Troepentransportschip dat o.a. de „7 December Divisie" naar Nederlandse Indië zou vervoeren.

Toen de menigte weigerde om op vreedzame wijze uit elkaar te gaan, heeft de politie knuppels en vuurwapenen gebruikt. De identiteit van den soldaat is niet bekendgemaakt en men weet ook niet of hij deel uitmaakte van het detachement. (Amsterdam, Aneta, 23.9).

Twintig personen werden gewond en één is in het hospitaal opgenomen als gevolg van de relletjes die Dinsdag plaats hadden toen de politie-macht genoodzaakt werd vuurwapenen en sabels te gebruiken om de menigte die zich verzameld had in het midden van de stad uiteen te jagen.

Op een bijeenkomst die in de namiddag gehouden werd, werd bekendgemaakt dat de staking en massa-bijeenkomst gericht waren tegen het zenden van de troepen van de „7 December Divisie" naar Indië. Deze troepen zijn Dinsdagnacht vertrokken per s.s. Boissevain. De treinen die de troepen van de barakken te Amersfoort naar het schip zouden vervoeren zijn in het station te Amsterdam opgehouden, daar de soldaten de noodremmen getrokken hadden. (Amsterdam, Aneta, 25.9).

30.000 Stakers, die bij wijze van betoging tegen de troepenverschepingen naar Indonesië hun werk hadden neergelegd, zijn vanmorgen weer aan de arbeid getogen. (Amsterdam, (AP) 25.9).

DE NAAMVALS-N.

In zijn memorie van antwoord aan de Tweede Kamer betreffende „Voorschriften met betrekking tot de schrijfwijze van de Nederlandse taal", zegt de minister van onderwijs, inzake het facultatie stellen van de naamvals-n, waarop regel V van het rapport van de Nederlands-Belgische commissie doelt, dat het er in de practijk op zal neerkomen, dat in Nederland de n niet zal worden onderwezen, doch in België, tijdelijk nog wel. De vraag, of het niet mogelijk zou zijn, het gebruik van de naamvals-n te verbinden aan de lijst van „hij- en zij-woorden", moet dan ook ontkennend worden beantwoord.

Zoals ook uit het rapport van de commissie blijkt, heeft de n-loze vorm in het Noord-Nederlandse taalgebied de alleenheerschappij verworven. Het handhaven van de n zou dus slechts geforceerd zijn.

De vraag wordt gesteld, welke betekenis de lijst van mannelijke en vrouwelijke woorden zal hebben in verband met het gebruik van de naamvals-n. Deze betekenis zal nihil zijn. Deze lijst dient slechts voor de voornaamwoordelijke aanduiding en het gebruik der genitiefvormen „des" en „der".

OEFENVLUCHT VAN DE „EDAM".

De KLM Skymaster de „Edam" verliet Schiphol Maandag met 43 passagiers voor de 3de oefenvlucht naar Zuid-Amerika, voorafgaand aan de opening van de geregelde dienst naar Rio de Janeiro en Buenos Aires de 7de October. Dr. H.E.C. van Ede van der Pals, de directeur generaal van het Nederlandse departement van de burgerluchtvaart, is te Lissabon aan boord gegaan. (Amsterdam, Aneta, 23.9).

GILLIAMS BIJ CRITERIUM.

De bekende Vlaamse dichter, essayist en romanschrijver Maurice Gilliams zal in October toetreden tot de redactie van het Nederlandse letterkundige en algemeen culturele maandschrift Criterium.

LIEFTINCK IN CANADA.

De Nederlandse Minister van Financiën, Prof. Piet Lieftinck is Zondag te Ottawa gearriveerd en heeft Maandag een korte conferentie gehad met Mackenzie King en de Canadesen Minister van Financiën, J. L. Illey en amtenaren van de Bank van Canada. Hij zal daarna een conferentie voeren met den Engelsen Minister van Financiën, Hugh Dalton.

Prof. Lieftinck zal Woensdag naar Washington vertrekken. (Ottawa, Aneta, 23.9).

LIEFTINCK IN AMERIKA.

Minister Piet Lieftinck is Vrijdag per K.L.M. op het La Guardia-vliegveld uit Nederland gearriveerd op weg naar Ottawa waar hij tot Woensdag de gast van het Canadese Gouvernement zou zijn. Woensdag zal hij naar Washington vertrekken, waar hij Vrijdag een conferentie van het bestuur van het Wereld Bank Fonds zal bijwonen.

Hij legde de nadruk op het feit dat hij niet voor andere regeringszaken in de Verenigde Staten vertoeft en was van mening dat het Bank Fonds van het grootste nut zou zijn om het herstel van Europa te bevorderen maar het voorkomen van een depressie is afhankelijk van het feit of de Nationale Regeringen met succes de geldbeleggingszaken onder toezicht kunnen houden en de lonen en prijzen kunnen stabiliseren. (Aneta).

NIET MEER GELDIG.

De Nederlandse Postautoriteiten hebben verklaard dat na 1 Januari 1947, de speciale „Herrijzend Nederland Bevrijdings postzegels" niet meer geldig zullen zijn. (Den Haag, Aneta).

AANVULLENDE OVEREENKOMST.

Vrijdag is in Brussel een aanvullende wederzijdse handelsovereenkomst getekend, die voorziet in een uitwisseling ter waarde van ongeveer 15 millioen dollars. (Den Haag, Aneta, 24.9).

KONINKLIJKE SHELL

Scheepvaart- en internationale belangrijke industriële aandelen waren sterk. Er was weinig handel op de Beurs Maandag. De Koninklijke Shell is 2 tot 4 punten vooruitgegaan. Fokker is 10 punten gedaald. Plantatie- en bankaandelen stevig en Schatkist papieren zwak. (Amsterdam, Aneta, 23.9).

FRANSE UNIVERSITAIRE MISSIE IN ONS LAND.

Onlangs arriveerde een Franse Universitaire Katholieke missie in Nederland, eneinde de banden tussen Frankrijk en Nederland ook op universitair gebied nauwer aan te knopen. Een bezoek aan Den Haag, Amsterdam, Utrecht, Nijmegen, 's-Hertogenbosch staan o.a. op het programma, met enige in die plaatsen te houden causerieën en eventueel het vertonen van een film met toelichting.

Van de missie maakt o.a. deel uit Abbé Godin, van de Cité Universitaire te Parijs.

Het bezoek zal tot 26 September as. duren.

WEER GROENTEN NAAR DUITSLAND.

Als resultaat van de besprekingen tussen de Nederlandse en Engelse regeringen is de afzet van de overtollige groenten uit Europees Nederland naar Duitsland met ingang van 12 September hervat.

GEVRAAGD. GOEDKEURING.

Zaterdag is in de Tweede Kamer het wetsontwerp voorgelegd dat de goedkeuring vraagt voor de Nederlands Belgische monetaire overeenkomst, die in 21 October 1945 in Londen gesloten was. (Den Haag, Aneta, 23.9).

TEGEN MARCHANT ET d'ANSEMBOURG DOODSTRAF GEEIST.

Zoals gemeld, diende voor de Biezondere Raad van Cassatie de zaak tegen Graaf de Marchant et d'Ansembourg, voornalig commissaris der Provincie Limburg en lid van den Burgemeesterskring.

De procureur-fiscaal, Prof. Langemeyer, was van oordeel, dat het eerste cassatieverzoek van requirant, nl. dat hij onschuldig zou zijn, geen steek houdt, daar hij wel degelijk opzettelijk in tijd van oorlog den vijand in woord en daad hulpdiensten verleende. Verdachte heeft in de N.S.B. een hoge plaats ingenomen; zijn schuld is iets geringer dan die van Mussert en dit zou hem de doodstraf kunnen besparen als persoonlijk tekortkomingen het verschil tussen hem en Mussert niet ruimschoots hadden opgevuld.

De procureur-fiscaal kon wel beamen, dat verdachte door zijn gemoedelijkheid en gezond verstand gunstig afsteekt bij de meeste andere N.S.B.-ers, maar daarnaast heeft hij zich door in politieke hartstocht bedreven daden gecompromitteerd als maar weinig anderen. Prof. Langemeyer zeide dan ook tot geen andere conclusie te kunnen komen dan tot de doodstraf. Noch verdachte, noch zijn verdediger, maakten van de gelegenheid gebruik een laatste verdedigingswoord aan te voeren.

RITCHIE ZAL NEDERLAND BEZOEKEN.

Luitenant Generaal Sir Neil Ritchie, die Admiraal Lord Louis Mountbatten zal opvolgen als geallieerd opperbevelhebber van Zuid-Oost Azië, zal Dinsdag met Mevrouw Ritchie een bezoek van 3 dagen aan Nederland brengen. (Den Haag, Aneta, 23.9).

ARNOLD D'AILLY GEINSTALLEERD.

Arnold J. d'Ailly, de directeur van de Nederlandse Bank, is Maandag officieel geinstalleerd als burgemeester van Amsterdam door den Commissaris van Noord Holland, Amsterdam, Aneta, 23.9).

NEDERLAND-TSJECHOSLOWAKIJE.

De volgende maand zullen onderhandelingen aanvangen tussen Nedrland en Tsjechoslowakije betreffende de uitwisseling van Nederlandse groenten, zuivelproducten, radio-uitrusting en Nederlands Indische olie-zaden tegen Tsjechoslowaakse machines, glas, porcelein en porceleinaarde. (Den Haag, Aneta, 24.9).

FRANSE AMBASSADEUR IN BRAZILIE.

De Franse Ambassadeur in Nederland Hubert Guerin, is benoemd tot Ambassadeur in Brazilië en zal opgevolgd worden door Jean Riviere. (Den Haag, Aneta, 23.9).

KLM KOOPT CONSTELLATIONS.

Maandag werd bekendgemaakt dat de KLM gedurende 1947 nog 14 Constellation-vliegtuigen, ten koste van ongeveer 20 millioen dollars zal kopen. (Den Haag, Aneta, 24.9).

DE BELASTING OP KAPITAALWINSTEN.

Maandag werd vernomen dat Minister, Piet Lieftinck kort geleden een voorstel van de Eerste Kamer, dat een belasting op de na-oorlogse kapitaal-winsten ingesteld zal worden bij de belasting op de kapitaals aanwas gedurende de oorlog, verworpen heeft. Gedurende het voorleggen van de begroting zinspeelde Prof. Lieftinck echter op het eventuele opleggen van een dergelijke belasting. (Den Haag, 24.9).

MGR. J. M. H. DOLICH †.

Monseigneur J.M.H. Dolich is Maandag overleden in de leeftijd van 65 jaar. Hij werd in Nederland geboren en was voor vele jaren missionaris in Finland en in Zweden. (Sittard, Aneta, 23.9).

Holland. (Amsterdam, Aneta, 23.9).

VAN WIEN IS DIE OLIFANT?

De Britse nieuwsdienst in Dui[illegible]t een Nederland[illegible] het bureau voor herstel[illegible]en van het Britse militai[illegible]e bestuur in Duitsland heeft gev[illegible]agd, hem weer in het bezit te s[illegible] een olifant, die, naar hij zeide, door de Duitsers was meegenomen tijdens de bezetting van Nederland.

De olifant is in Hannover teruggevonden, doch de Duitse eigenaat ontkent, dat het dier tijdens de oorlog is geroofd en zegt, dat hij het heeft ontvangen in ruil voor een aantal apen.

ingezonden
buiten verantwoordelijkheid der Redactie

PRIJSREGELING.

Daar de bevolking van Curaçao en Aruba aan het Departement van Sociale Zaken veel dank is verschuldigd wegens de vaststelling van de prijzen op de levensmiddelen en andere artikelen voor de kleinhandel is hier op Saba ook een eigenaardige, maar diep treurige prijsregeling gemaakt voor het grootste deel van de bevolking.

Door den heer Ondergezaghebber en thans door den waarnemenden Ondergezaghebber is deze regeling zo gelaten. Hier op Saba wordt tot de dag van heden door de winkeliers een winst gemaakt van 40% op alle levensmiddelen in blik of carton of bij het pond en op alle andere artikelen die ingevoerd worden. Deze 40% winst wordt berekend, nadat de goederen in de winkel opgeslagen zijn. Zo wordt dan op de vrachtprijs, landingskosten, kruiersloon en het transport van de Baai naar de winkel en ook op het schrijfpapier, postzegels en telegrammen voor hun orders nog winst berekend.

Dat er ook meer dan 40% winst gemaakt wordt is hier een voorbeeld, een pond grof keukenzout kost op Aruba 7½ cent; hier op Saba 70 centen; zo zijn er meer voorbeelden te noemen met woekerwinst. Zelfs indien er flessen gebroken zijn van de bestelling of tijdens het transport naar de winkel, dan wordt het aantal gebroken flessen de prijs berekend bij het aantal, dat niet gebroken is en dan wordt daarop de 40% winst berekend. Ook indien er een tekort in een carton is van alle soorten levensmiddelen wordt dat gedaan, en terwijl de goederen verzekerd zijn voor de winkeliers.

Ondanks deze woekerwinsten die gemaakt worden, worden de levensmiddelen niet op hygiënische wijzen verpakt. In de meeste winkels worden de levensmiddelen verpakt in lege cementzakken, papier, oude kranten en tijdschriften, maar dat hebben ze ook nog niet altijd, dan moet men zelf zien hoe men het verpakt en de artikelen thuis krijgt. Ook wordt hier in sommige winkels, die al jaren voor de laatste wereldoorlog gevestigd zijn gewogen met als gewicht stukken steen, stukjes ijzer of lood.

Gaarne zullen de bewoners van Saba met uitzondering van de winkeliers willen zien, dat van Gouvernementswege van Curaçao uit aan het Heer Gezaghebber en de beide Ondergezaghebbers van de Bovenwindse eilanden opgedragen wordt om eenzelfde prijsregeling te maken voor de kleinhandel zoals op Curaçao en Aruba gerekend wordt op de kostprijs van de levensmiddelen; dat er ook op hygiënisch gebied iets gedaan wordt en op de gewichten waarmede gewogen wordt, dat die gecontroleerd worden.

W. A. Berghout,
The Bottom, Saba.

Bekendmaking

Gegadigden worden opgeroepen voor de betrekking van:

a. Havenveiligheids Controleur, aanvangssalaris gehuwd f 5040.- ongehuwd f 4032.-, plus duurtetoeslagen.

Tot aanbeveling strekken het diploma van 1e stuurman Groote Handelsvaart, kennis van het Papiament en het Engelsch.

b. Adjunct Havenveiligheids Controleur, aanvangssalaris gehuwd f 4200.- ongehuwd f 3360.- plus duurtetoeslagen.

Tot aanbeveling strekken het diploma van 3e stuurman Groote Handelsvaart, kennis van het Papiament en het Engelsch.

Sollicitaties schriftelijk te richten aan den Wnd. Havenmeester Handelskade 18A Willemstad.

3-1

NIEUWS van OVERAL

JOEGOSLAVISCHE BESCHULDIGINGEN TEGEN USA.

Officiële kringen in Beograd zeggen dat Buitenlandse Zaken een beschuldiging aan de Verenigde Staten heeft geuit, omdat de Verenigde Staten een propaganda-centrum tegen Joegoslavië zouden worden. Gevraagd wordt om de Noordamerikaanse ambassade te Beograd te sluiten en de Noordamerikaanse leeszaal op te heffen. Gezegd wordt dat de Noordamerikanen brochures en vlugschriften verspreiden, welke in strijd zouden zijn met de Joegoslavische perswetten. (Beograd, (AP) 25.9).

RUSSEN BESCHIETEN DEENSE KOTTER.

De kotterkapitein Lauritz Nielsen zeide, toen vier Deense kotters van een visttocht in de Oostzee te Kopenhagen terugkeerden, dat zij voor de Duitse kust door de Russische marine waren beschoten. Ze hadden hun schepen op de kust moeten laten lopen, werden gefouilleerd en ettelijke dagen vastgehouden.

De toedracht was zo, dat tijdens ruw weer, toen de kotters voor anker waren gegaan vlak bij de kust (wat meer gebeurde zonder dat de Russen iets deden, de Denen een Duitsen kotterkapitein die in moeilijkheden zat gingen helpen. De Russen traden toen op als bovengezegd (Kopenhagen, (AP) 25.9).

WEER DE FRANS-SPAANSE GRENS.

Guy Petit, onafhankelijk Kamerlid uit Biarritz, vroeg om de Spaanse grens te openen; omdat Engeland en Italië toch ook handelsverdragen met Spanje hebben en zelfs Rusland op het punt staat een verdrag te tekenen. De communisten begonnen van hun banken te roepen uit protest. (Parijs, (AP) 25.9).

HET OPROER IN IRAN.

De oproerige stamgenoten in de Zuidiraanse provincie Fars, die enkele dorpen langs de Perzische Golf innamen, hebben hun eisen getelegrafeerd aan Premier Ahmed Quavam. De aard van deze eisen werd niet bekend gemaakt. Het nieuwsblad Keyhan zeide, dat de regering krachtige troepenversterkingen uitgezonden heeft om het garnizoen van Bushiere, een der grootste havens aan de Iraanse kust die aangevallen wordt door de stamgenoten, te helpen (Teheran, (AP) 24.9)

AANKLACHT TEGEN AARTSBISSCHOP.

De vervolging te Beograd heeft een acte van beschuldiging ingediend bij het parket tegen Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Aoljzic Stepinak, aartsbisschop van Beograd. Den kerkvorst wordt ten laste gelegd dat hij deelgenomen heeft aan en opgewekt heeft tot het ageren van de Ustasji's.

De aartsbisschop werd 18 September in hechtenis gesteld. Hij wordt ervan beticht samengewerkt te hebben met een der andere beschuldigden die in Zagreb wegens oorlogsmisdaden terecht staan, Ivan Shalich. Deze Shalich is de secretaris van den aartsbisschop. Ze worden beschuldigd van samenwerking met den vijand en nauw contact met de collaborerende staat Croatië en zijn marionetten-staatshoofd Ante Pavelic.

Ook wordt de aartsbisschop ervan beschuldigd de Serbisch-Orthodoxen in Croatië, Bosnië en Herzegowina te hebben willen katholiciseren. De aanklacht noemt den kerkvorst „Apostolisch Militair Vicarius" en beschuldigd Mgr. Stepinak ervan zijn geestelijkheid militair te hebben georganiseerd binnen Pavelic's eenheden, waardoor hij haat gezaaid heeft tegen het volk van Croatië, Joegoslavië en de natiende bevrijdingsbeweging. Hij zou verder vijandelijke propaganda in de katholieke pers hebben toegelaten. (Beograd, (AP) 25.9).

Een nieuwe ziekte

Het lezen van kranten en van sommige tijdschriften wordt een hachelijke onderneming. Men kan er namelijk een ziekte in zien voortwoekeren, die de lectuur voor vele mensen moeilijk maakt. Neem eens een weekblad als „Commentaar" van de regerings-voorlichtingsdienst. Dit vertoont vrijwel elke week symptomen van de kwaal en het moedigt de ontwikkeling ervan — onbewust willen we hopen — nog aan ook.

In vier nummers van „Commentaar" hebben we de volgende organisaties, instanties en bureaui aangetroffen. U moogt raden of u ze allemaal kent: RAO, AVOS, KDP, HKDP, MCTV, CBVO, DVBO, PIG, MMOBD, UMCI; enkele meer bekende als RAPWI, NSF, CIVI, BARK, willen wij niet onder de groep raadsels noemen, en nog minder de zeer bekende als GEB, BPM, ANVV, ANWB, KNAC. In sommige gevallen worden de betekenissen der afkortingen voluit erbij gegeven, maar te oordelen naar het feit, dat men deze lettergroepen herhaaldelijk vermeldt, zal het wel de bedoeling zijn, dat ze inburgeren.

Met de dagbladen is het niet veel anders. De lezer moet het onderscheid weten tussen UNO en Unesco, hij moet weten, dat de ene krant spreekt van Uno en de andere van VN, en dat met dit VN niet bedoeld wordt Vrij Nederland, maar Verenigde Naties. Hij moet OPA kennen en ADA, hij moet het CIO kunnen onderscheiden van de AFL, het verschil weten tussen Hark en Bark, tussen een Marva en een Wika, tussen GAC en NAC, tussen NSB x NBS, tussen Shaef en Seac. Als hij naar de radio luistert, hoort hij — behalve over de al ingeburgerde afkortingen van de omroepverenigingen — spreken over het IKOR, RNIO, KNMI. Op luchtvaartgebied bestaat er naast de Nederlandse KLM de Britse BOAC en behalve Constellations zijn er ook Avro's (vliegtuigen nl.).

D.P. betekent niet meer Delftse Poort maar Displaced Persons; we hebben kennis gemaakt met PW (prisoners of war), met MP (military police), met de Unrra, met de Iro, met de Usiba, met de Dukw (ook duck genoemd) en niet te vergeten met MG.

Op elk gebied schijnt de afkortingsziekte, die we voor de oorlog ook al kenden, zich uit te breiden. Een ernstig lezer van kranten of tijdschriften moet een hele reeks afkortingen in zijn hoofd hebben om goed te begrijpen wat hij leest. Geheime diensten en militaire diensten schijnen al bizonder sterkte zijn in het uitvinden van afkortingen: SD, Gepoe, Gestapo, GOU, enz.; in een artikel over de Noordamerikaanse marine in een Noordamerikaans tijdschrift komen in een kolommetje de volgende afkortingen voor: LST, NDRC, DUKW, LCM, LCVP, COMINCH, LVT.

Dit is een taaltje geworden, dat alleen ingewijden verstaan. Wij kenden dat soort taaltjes voor de oorlog ook al; men denke slechts aan de radio: AVRO, VARA, VPRO, KRO, NCRV, of aan de jeugdbeweging: NJV (waarvan er zelfs twee bestonden), KGOB, JGOB, JCGOB. In de oorlog en na de oorlog is dit verschijnsel algemener geworden; we spraken van PB, van NSF, van K.P.'s, van VN; we hebben de reeks politieke partijen: SDAP, CPN, AR, CH; in de pers hebben we thans ANP, UP, AP, AFI; het OKW uit de oorlog, dat Oberkommando der Wehrmacht betekende, is blijven bestaan, maar betekent nu Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. Elke levenskring, elk cutuurgebied, ieder organisatiegeheel heeft zijn namen in afkortingen gekregen.

Maar het is de vraag of de gemiddelde lezer, die op de hoogte wil blijven van een aantal gebieden, al die afkortingen, al die betekenisloze letterreeksen op den duur uit elkaar zal kunnen houden. Het is de vraag of we onze taal niet gaan „verrijken" met een aantal „woorden", die slechts voor een kleine groep ingewijden begrijpelijk zijn en of we, zo doorgaande, op den duur niet allemaal andere talen gaan spreken.

Daarom lijkt het ons wenselijk op dit verschijnsel de aandacht te vestigen en de vraag te stellen of het niet goed is als allen, die nieuwe organisaties en instanties en bureaus bedenken, daarvoor begrijpelijke namen geven en breken met het systeem der afkortingen. Aan de bestaande — min of meer bekende letterreeksen hebben we al meer dan genoeg; er is niet de minste behoefte aan nog meer koeterwaals.

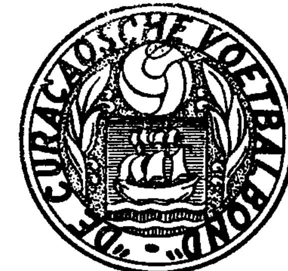
(Elsevier)

Staten van Curacao

Vergadering op Donderdag, den 26sten September 1946 des avonds te 8 uur

1. Ingekomen stukken.
2. Landsverordening tot bekrachtiging van het besluit van den Gouverneur van Curacao van den 21sten Juni 1945 (P.B. 1945 no. 86) houdende aanvullingen en wijzigingen van het Wetboek van Militair strafrecht en het Reglement van Krijgstucht voor Curacao (P.B. 1923 no. 2.) en van de Rechtspleging bij de Landmacht in Curacao (P.B. 1925 no. 21)
3. Landsverordening tot bekrachtiging van het besluit van den Gouverneur van Curacao van den 21sten Juni 1945 (P.B. 1945 no. 80) tot wijziging van het besluit van den 29sten Augustus 1940, houdende wijziging van het Reglement van Krijgstucht voor Curacao (P.B 1940 no 101).
4. Landverordening tot wijziging van de „Begrafenisverordening" (P.B. 1919 no 21).
5. Landsverordening tot wijziging van de verordening van den 17den April 1872 (P.B. 1923 no 16) houdende herziening van het tarief van gerechtskosten en salarissen in burg'rlijke zaken voor de kolonie Curacao.
6. Landsverordening tot wijziging van de Pensioenverordening Politiemilitairen 1939 (P.B. 1939 no. 22).
7. Landsverordening tot wijziging van de Landsverordening houdende de oprichting van een pensioenfonds voor de gouvernements-werklieden en hunne weduwen en weezen (P.B. 1945 no. 26)

De Griffier,
Van Weel

Sport Rubriek

„Officiële Mededelingen„ van De Curaçaose Voetbalbond

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Van Zondag, 22 September 1946:
ten bate van de Slachtoffers te Sto. Domingo.

Curaçao — Nederlanders	6—0.

Competitie B-klasse:

B.O.Y.S. 1 — M.Y.O.B. 1	7—0.

WEDSTRIJD PROGRAMMA
RIF STADION.

om 4 uur n.m. precies.
voor de door de vereniging Leones de Curazao uitgeloofde beker:

Zondag, 29 September 1946:	Jong Curaçao 1 — Jong Holland

Deze wedstrijd begint om vier uur n.m. precies in verband met de vroeg invallende duisternis.

MUNDO NOBO

Competitie B-klasse:
om 4.30 uur n.m.

Zondag, 29 September 1946:	D.N.S. 1 — Zeemacht 1
Zondag, 6 October 1946:	S.I.T.O. 1 — P.S.V. 1
Zondag, 13 October 1946:	Zeemacht 1 — S.I.T.O. 1
Zondag, 20 October 1946:	Veendam 1 — P.S.V. 1
Zondag, 27 October 1946:	S.I.T.O. 1 — D.N.S. 1
Zondag, 3 November 1946:	B.O.Y.S. 1 — S.I.T.O 1
Zondag, 10 November 1946:	M.Y.O.B. 1 — Zeemacht 1

ASIENTO-TERREIN.

Competitie B-klasse:
om 4.30 uur n.m.

Zondag, 29 September 1946:	S.I.T.O. 1 — Asiento 1
Zondag, 13 October 1946:	D.N.S. 1 — Asiento 1
Zondag, 20 October 1946:	M.Y.O.B. 1 — Asiento 1
Zondag, 10 November 1946:	B.O.Y.S. 1 — Asiento 1

SCHERPENHEUVEL.

Competitie B-klasse:
om 4.30 uur n.m.

Zondag, 13 October 1946:	B.O.Y.S. 1 — Veendam 1
Zondag, 27 October 1946:	P.S.V. 1 — Zeemacht 1

Competitie Junioren:
om 10 uur v.m.

Zondag, 6 October 1946:	Scherpenheuvel — S.U.B.T.
Zondag, 13 October 1946:	Scherpenheuvel — Jong Holland
Zondag, 20 October 1946:	Scherpenheuvel — Veendam
Zondag, 27 October 1946:	Scherpenheuvel — Transvaal
Zondag, 3 November 1946:	Scherpenheuvel — S.I.T.O.

MUNDO NOBO.

Competitie Junioren:
om 10 uur v.m.

Zondag, 29 September 1946:	Veendam — Transvaal

Competitie Reserve B-klasse:
10 uur v.m.:

Zondag, 6 October 1946:	Zeemacht 2 — Jong Curaçao 2
Zondag, 13 October 1946:	M.Y.O.B. 2 — B.O.Y.S. 2
Zondag, 20 October 1946:	S.I.T.O. 2 — Zeemacht 2
Zondag, 27 October 1946:	Jong Curaçao 3 — B.O.Y.S. 2

RIF STADION

Competitie Res. B-klasse:
om 2.30 n.m.

Zondag, 3 November 1946:	Jong Curaçao 3 — M.Y.O.B.

Voor zover nodig worden de verenigingen eraan herinnerd de contributies over het tweede halfjaar 1946 (contributie en gevallenfonds) te willen voldoen.

Inschrijvingen:

„S.I.T.O.": R. A. Ramones, R. Schoop, E. Ricardo als gewone leden, G. Martinez en A. Comenencia als Junior leden.

HET BESTUUR.